

Več kot polovica uporabnikov na odločbo za dolgotrajno oskrbo čaka šest mesecev ali dlje

Raziskava Zavoda Mojaleta.si kaže, da storitev mnogi še vedno ne morejo koristiti pravočasno, največji oviri pa ostajata pomanjkanje kadra in dolgotrajni postopki.

Ljubljana, 30. junij 2026 – Slovenija se hitro stara, dolgotrajna oskrba pa postaja eden ključnih stebrov socialne varnosti. Anketa »Dolgotrajna oskrba v praksi«, ki jo je izvedel Zavod MojaLeta.si v okviru projekta *Dostojno staranje: spremljanje izvajanja dolgotrajne oskrbe v Sloveniji*, kaže, da sistem v praksi še vedno ne dohiteva potreb ljudi.

V raziskavi je sodelovalo 429 prebivalcev Slovenije, večinoma starih med 55 in 75 let. Rezultati razkrivajo izrazit razkorak med pravicami, ki jih prinaša zakonodaja, in dejansko dostopnostjo storitev na terenu. Med največjimi težavami uporabniki ali njihovi svojci ter skrbniki izpostavljajo dolgotrajne postopke, pomanjkanje kadra ter slabo informiranost o pravicah, ki jim pripadajo.

Večina uporabnikov na pomoč čaka predolgo

V sistem dolgotrajne oskrbe je trenutno vključenih 37,5 odstotka vprašanih, medtem ko jih 28,4 odstotka še čaka na rešitev oddane vloge. Skoraj polovica vprašanih je zaprosila za institucionalno varstvo oziroma oskrbo v domu za starejše, nekaj več kot četrtnina pa za pomoč na domu.

Anketa kaže, da uporabniki postopek oddaje vloge večinoma ocenjujejo kot razmeroma enostaven, zadovoljni so tudi z delom vstopnih točk na centrih za socialno delo. Največja težava nastopi po oddaji vloge.

Le približno tretjina vlog je rešena v manj kot treh mesecih, več kot polovica vprašanih pa na odločbo čaka šest mesecev ali dlje. Kar 42,9 odstotka sodelujočih odločbe še ni prejelo.

Posledice dolgotrajnih postopkov so neposredno povezane z dostopom do storitev. Brez večjih težav je storitev prejelo manj kot 30 odstotkov vprašanih, predvsem tisti, ki so bili v sistem vključeni avtomatsko zaradi bivanja v domovih za starejše. Med tistimi, ki so oddali vlogo, jih več kot 45 odstotkov storitve še vedno ne prejema.

Pomanjkanje kadra ostaja največja ovira

Skoraj tretjina vprašanih, ki storitve niso prejeli, kot glavni razlog navaja pomanjkanje kadra.

Da je zagotavljanje zadostnega števila zaposlenih najpomembnejši pogoj za izboljšanje sistema, meni 40,8 odstotka anketiranih. Skoraj 30 odstotkov jih opozarja tudi na predolge in prezapletene postopke, predvsem na čas, ki mine od oddaje vloge do obiska strokovnega delavca na domu in izdaje odločbe.

Ugotovitve potrjujejo opozorila strokovnjakov in izvajalcev, da bo uspešnost reforme v veliki meri odvisna od tega, ali bo država uspela zagotoviti dovolj kadrov za izvajanje storitev.

Kaj bi bilo po vašem mnenju treba najprej izboljšati pri sistemu dolgotrajne oskrbe?

Vir: Zavod Mojaleta.si, junij 2026

Uporabniki svojih pravic pogosto ne poznajo

Anketa razkriva tudi veliko informacijsko vrzel. Kar 63,9 odstotka vprašanih meni, da svojih pravic v okviru dolgotrajne oskrbe ne pozna dovolj dobro. Le 36,1 odstotka jih ocenjuje, da so z njimi dobro seznanjeni. Več kot tretjina vprašanih meni, da merila za upravičenost niso pravična, podoben delež pa o tem ni prepričan. Skoraj polovica sodelujočih sistem ocenjuje kot težko razumljiv ali celo popolnoma nerazumljiv.

Največ informacij o dolgotrajni oskrbi ljudje pridobivajo prek spleta in centrov za socialno delo, kar kaže na potrebo po bolj sistematičnem in dostopnem obveščanju uporabnikov.

Za številkami stojijo resnične družine

Rezultati ankete se ujemajo z ugotovitvami več deset raziskovalnih prispevkov in osebnih zgodb, ki jih je portal MojaLeta.si objavil v okviru projekta spremljanja uvajanja dolgotrajne oskrbe.

V zgodbah uporabnikov in svojcev se ponavljajo podobne težave: večmesečno čakanje na odločbe, pomanjkanje izvajalcev pomoči na domu, težko dostopna institucionalna oskrba ter velika obremenitev družinskih oskrbovalcev.

Ena od sogovornic opisuje, da je po nenadnem poslabšanju zdravstvenega stanja svoje mame ostala doma brez rednega dohodka in skoraj osem mesecev čakala na odločbo. Druga družina se je znašla v položaju, ko je imel njihov svojec priznано najvišjo stopnjo oskrbe, vendar zaradi pomanjkanja kadra ni bilo mogoče zagotoviti storitev, ki jih je potreboval.

Posebej izpostavljena je tudi vloga družinskih oskrbovalcev, ki pogosto prevzamejo zahtevno in dolgotrajno oskrbo brez zadostne podpore, informacij ali možnosti razbremenitve.

Osebne zgodbe in raziskovalni članki so dosegljivi na povezavi:

<https://mojaleta.si/Rubrika/Dolgotrajna-oskrba>

Dolgotrajna oskrba bo zaznamovala skoraj vsako družino

Projekt *Dostojno staranje: spremljanje izvajanja dolgotrajne oskrbe v Sloveniji* je pokazal, da je uvedba sistema dolgotrajne oskrbe pomemben korak naprej pri zagotavljanju socialne varnosti prebivalcev. Hkrati pa rezultati ankete opozarjajo, da dostopnost storitev ostaja največji izziv. Ko ljudje pomoč potrebujejo, je ne potrebujejo čez pol leta ali leto dni. Potrebujejo jo takrat, ko se znajdejo v stiski. Anketa zato postavlja pomembno vprašanje o tem, kako zagotoviti, da bodo pravice, zapisane v zakonodaji, tudi v praksi dosegle ljudi pravočasno in enakovredno po vsej Sloveniji.

O anketi

Anketa Dolgotrajna oskrba v praksi je bila izvedena med 429 prebivalci Slovenije v okviru projekta Dostojno staranje: spremljanje izvajanja dolgotrajne oskrbe v Sloveniji, ki ga izvaja Zavod MojaLeta.si. Iniciativa je bila izvedena v okviru programa Media Resilience in sofinanciran iz sredstev Evropske unije.

Dodatne informacije:

Zavod MojaLeta.si

Petra Prelec Klemenčič

petra.prelecklemencic@mojaleta.si